

Nr 362.

Av fröken **Elmén m. fl.**, om inrättande av en skolöverläkartjänst inom överstyrelsen för yrkesutbildning.

Hälsovården för de flesta icke-statliga läroanstalter, såsom folk- och småskolor, högre folkskolor, kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor och praktiska mellanskolor har genom statsmakternas försorg ordnats på sådant sätt, att statsbidrag utgår härför bl. a. till anställande av skolläkare och skolsköterskor. Den alldeles övervägande delen av dessa läroanstalter har också utnyttjat denna möjlighet till erhållande av dylikt statsbidrag (bl. a. 97 % av landets folk- och småskolor). Samtliga nämnda läroanstalter stå under skolöverstyrelsens inseende, där både skolöverläkare och biträdande skolöverläkare äro anställda.

Lärjungarna vid de allmänna läroverken och övriga läroanstalter under skolöverstyrelsens inseende åtnjuta sålunda en ordnad hälsovård. Detta är också förhållandet med den ungdom, som går ut i förvärvslivet och som intill fyllda 18 år åtnjuter lagstadgad hälsovård (arbetarskyddslagens bestämmelser om arbetsgivares skyldigheter i detta avseende, SFS nr 1/1949, §§ 27 och 28).

Vid de läroanstalter, som stå under överstyrelsens för yrkesutbildning inseende, förekommer statligt reglerad skolhälsovård endast vid tekniska fackskolor och tekniska gymnasier. Vid övriga under överstyrelsens inseende ställda läroanstalter bedrivs hälsovård i skiftande former, och densamma är helt beroende av kommunernas initiativ och anslag för ändamålet. Dessa läroanstalter ha ett mycket varierande elevantal, och olikartade arbetsförhållanden råda vid yrkeskolor av skilda typer. Statsmakternas hittills visade ringa intresse för åstadkommande av en lösning av hithörande frågor torde få ses mot bakgrunden av dessa förhållanden.

Den övervägande delen av eleverna vid de kommunala och enskilda anstalterna för yrkesundervisning, centrala verkstadsskolorna, handelsgymnasierna och de särskilda anstalterna för yrkesundervisning befinna sig ännu i uppväxtåldern och i sådana sociala och ekonomiska förhållanden, att det måste anses nödvändigt med en på lämpligt sätt bedriven skolhälsovård. Denna kategori ungdom har också en betydande arbetsbörda genom att ofta skolarbete och förvärvsarbete bedrivs vid sidan av varandra. Den alldeles övervägande delen av eleverna vid de kommunala anstalterna för yrkesundervisning tillhör denna grupp. Arbetstiden blir med hänsyn till den dubbla arbetsbördan mycket lång, vilket kan medföra allvarliga rubbningar i dessa ungdomars hälsotillstånd, därest de icke stå under en kontinuerlig läkarkontroll. Totalantalet elever vid här ifrågakommande läroanstalter var hösten 1951 cirka 95 000.

Den bristfälliga skolhälsovården är särskilt anmärkningsvärd vid handelsgym-

nasierna, emedan dessa äro organiserade ungefär likartat med de allmänna läroverken.

Den hälsovårdsverksamhet vid de under överstyrelsen för yrkesutbildning ställda läroanstalterna, som nu bedrivs av staten, är av mycket blygsam omfattning. Den torde i det närmaste inskränka sig till att den inom skolöverstyrelsen anställde skolöverläkaren bedriver en närmast rådgivande verksamhet inom överstyrelsen för yrkesutbildning.

En förberedande undersökning verkställdes år 1946 av skolöverläkaren i skolöverstyrelsen angående hälsovårdsförhållandena vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, centrala verkstadsskolor, handelsgymnasier och särskilda anstalter för yrkesundervisning. Denna undersökning visade till fullo de otillfredsställande förhållanden, som rådde på detta område. Skolläkare eller skolsköterska fanns sålunda endast vid ett fåtal av läroanstalterna. Intresset bland skolledarna för införande av reglerad skolhälsovård visade sig också vara stort.

Men den utveckling, som de under överstyrelsen för yrkesutbildning ställda läroanstalterna genomgått och fortfarande genomgå, synes tiden vara inne för vidtagande av åtgärder för en ordnad skolhälsovård även inom detta område.

I anledning av vad här anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att en tjänst som skolöverläkare inrättas inom överstyrelsen för yrkesutbildning för verkställande av utredning av frågan om hälsovårdens ordnande vid de läroanstalter som äro underställda överstyrelsen för yrkesutbildning samt att för detta ändamål och omkostnader i samband härmed för budgetåret 1952/53 medel måtte utgå med 30 000 kronor.

Stockholm i januari 1952.

Brita Elmén.

Sven Gustafson
i Göteborg.

Ruth Ager.
